

Faunabeheereenheid Flevoland

Albert Einsteinweg 4
8218 NH LELYSTAD

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum

16 juli 2025

Verzend

2

Verzenddatum

25-0683LS

Verzenddatum

341931

Verzenddatum

Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor het doden van ree met geweer in de provincie Flevoland

Geacht bestuur,

Op 26 juni 2025 hebben wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen voor het doden van reeën met geweer in de provincie Flevoland.

Wij hebben besloten de door u aangevraagde omgevingsvergunning te verlenen onder het stellen van voorschriften en beperkingen.

Hierbij treft u ons besluit aan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
namens deze,
Manager expertiseteam Natuur

Besluit van GEDEPUTEERDE STATEN van Flevoland op een verzoek voor een omgevingsvergunning op basis van artikel 5.1 lid 2 onder g van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit voor het doden van reeën met geweer.

Inhoudsopgave

A. Besluit	2
B. Motivering besluit	4
B.1 De aanvraag	4
B.2 Wettelijk kader Omgevingswet	6
B.3 Beleid Provincie Flevoland	7
B.4 Inhoudelijke beoordeling	8
B.5 Conclusie	17
C. Kennisgeving en afschriften	17
D. Bezwaar en ondertekening	17
Bijlage 1 Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland	18
Bijlage 2 Bijlage 2: Kaarten van de stadsbossen in Flevoland	19

A. Besluit

GEDEPUTEERDE STATEN VAN FLEVOLAND besluiten,

- gelet op het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid en in het bijzonder de verkeersveiligheid (art. 8.74l lid 1 onderdeel b sub 3 Besluit kwaliteit leefomgeving, verder BKL);
- gelet op het voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren (art. 8.74l lid 1 onderdeel b sub 9 Bkl);
- gelet op het belang tot het voorkomen van ernstige schade aan bossen (art. 8.74l lid 1 onderdeel b sub 2 Bkl);
- gelet op het belang ter voorkoming van schade of overlast (art. 8.74l lid 1 onderdeel b sub 7 Bkl);
- gelet op het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of de instandhouding van natuurlijke habitats (art. 8.74l lid 1 onderdeel b sub 1 Bkl), aan de Faunabeheereenheid Flevoland (verder: FBE) in overeenstemming met de aanvraag hiervoor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit te verlenen voor het doden van reeën met het kogelgeweer, al dan niet voorzien van geluiddemper, in de provincie Flevoland.

Aan deze omgevingsvergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

GEBRUIK OMGEVINGSVERGUNNING

1. De omgevingsvergunning is geldig op het grondgebied van de provincie Flevoland in de zones zoals geschetst in Bijlage 3 van het Werkplan reeënbeheer 2025-2026. De kaart met de begrenzing van de afschotgebieden is via een link op de website van de FBE Flevoland gedetailleerder te bekijken, deze staat onder de naam 'Afschotgebieden ree 2025-2026'. De kaart is eveneens via deze link te bekijken: AIM Reeenbeheer Flevoland.
2. De vergunning is geldig vanaf dagtekening tot en met 31 maart 2026.
3. Mannelijke dieren (met uitzondering van kalveren) mogen worden geschoten gedurende de periode datum besluit tot en met 30 september 2025 en van 1 maart 2026 tot en met 31 maart 2026.
4. Vrouwelijke dieren (ouder dan 2 jaar) mogen worden geschoten gedurende de periode 1 november 2025 tot en met 31 maart 2026.
5. Vrouwelijke dieren tot twee jaar (smalree) alsmede kalveren mogen worden geschoten gedurende de periode 1 november 2025 tot en met 31 maart 2026.
6. Het kogelgeweer mag vanaf een uur voor zonsopgang tot en met een uur na zonsondergang gebruikt worden. Voor de stadsbossen geldt dat het geweer 24 uur per dag mag worden gebruikt.
7. Het gebruik van nachtzichtapparatuur (waaronder kunstlicht en warmtebeeldcamera en restlichtkijker) is toegestaan.

8. Het gebruik van een geluiddemper wordt alleen toegestaan aan personen in dienst van of handelend in opdracht van een terrein beherende instantie.
9. Het gebruik van een geluiddemper is verplicht in de stadsbossen.
10. De vergunning wordt in de stadsbossen alleen gebruikt in wettelijk bejaagbare velden en door faunabeheerders in dienst van of handelend in opdracht van een terrein beherende organisatie.
11. Welke gebieden stadsbossen betreffen wordt aangegeven op de kaarten in bijlage 2. Het gaat om de groene en rode gebieden binnen de blauwe lijn.
12. Totaal mogen in de provincie Flevoland tijdens de duur van deze vergunning maximaal 1.122 reeën met het geweer worden gedood, volgens de hieronder genoemde verdeling en zoals opgenomen in het Werkplan reeënbeheer 2025-2026 (afschot in het kader van zieke en gebrekkige dieren valt hierbuiten);

Wildbeheereenheid	Maximaal te doden dieren
WBE Noordoostpolder	115
WBE Oostelijk Flevoland	539
WBE Zuidelijk Flevoland	468
Totaal	1.122

MACHTIGING

13. De FBE machtigt natuurlijke personen om de omgevingsvergunning en de daarbij verleende rechten feitelijk te gebruiken, door afgifte van een schriftelijke machtiging.
14. De FBE kan aan rechtspersonen een volmacht geven om namens haar machtigingen af te geven.
15. Bij het uitgeven van machtigingen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
 - a. machtiging voor het gebruik van deze omgevingsvergunning wordt verleend aan de jachthouder, diens jachttopzichter en/of zij die zelfstandig met het geweer beheer en schadebestrijding mogen uitvoeren in het onderhavige jachtveld;
 - b. deze machtiging wordt middels het faunaregistratiesysteem van de FBE aan de jachthouders ontsloten of op andere wijze volgens aanwijzingen van de FBE;
 - c. de jachthouder kan de machtiging doorschrijven aan onder punt a genoemde personen.
16. De gebruiker van de omgevingsvergunning betreft uitsluitend een natuurlijk persoon, gemachtigd door of namens de FBE. De gebruiker van de omgevingsvergunning kan zich, onder eigen verantwoordelijkheid gebruik laten bijstaan door anderen.
17. De FBE is medeverantwoordelijk voor het gebruik van de vergunning door gemachtigden.
18. De FBE kan een machtiging intrekken indien vaststaat of redelijkerwijze aannemelijk is dat de gemachtigde één of meer handelingen heeft verricht die strijdig zijn met verplichtingen die bij of krachtens deze vergunning voor hem gelden.

IDENTIFICATIE

19. Een vergunningsgebruiker draagt bij iedere handeling ter gebruik van de vergunning, onverminderd verplichtingen die bij of krachtens de wet gestelde voorschriften gelden, in ieder geval de volgende (digitale) bescheiden bij zich:
 - a. een geldige omgevingsvergunning voor een jachtgeweer-activiteit;
 - b. de verleende machtiging met hierop vermeld de voorschriften welke zijn genoemd in deze vergunning eventueel voorzien van een toelichting;
 - c. de grondgebruikersverklaring of een kopie daarvan;
 - d. een kopie van de Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor het doden van ree met geweer in de provincie Flevoland.
20. Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde wordt toezicht gehouden door o.a. de politie of daartoe door de provincie aangewezen ambtenaren. De gebruiker van de vergunning moet ter plaatse aan genoemde toezichthouders de onder voorschrift 19 a t/m d vermelde stukken kunnen tonen.

REGISTRATIE

21. De gebruiker van de vergunning is verantwoordelijk voor de invoer van de gegevens in het digitale faunaregistratiesysteem of op een andere wijze volgens aanwijzingen van de FBE. Hierbij wordt in ieder geval vermeld:
- het bijbehorende nummer van het door de FBE verstrekte unieke wildmerk;
 - het tijdstip waarop de betreffende ree is gedood;
 - de locatie waar het ree is gedood;
 - de naam van de vergunningsgebruiker die het ree heeft gedood;
 - de gegevens worden binnen 48 uur ingevoerd in het digitale faunaregistratiesysteem.
22. De FBE bewaart de gegevens zoals genoemd in voornoemd artikel op een locatie waar een toezichthouder inzage kan nemen van het digitale faunaregistratiesysteem.

OVERIGE BEPALINGEN

23. Voordat een geschoten ree voor vervoer buiten het jachtveld wordt gebracht dient het te worden voorzien van een, door de FBE verstrekt, uniek wildmerk.
24. Een gemachtigde die door de Gezondheidsdienst voor Dieren of het Dutch Wildlife Health Centre, dan wel elke andere daartoe bevoegde instantie en, al dan niet door tussenkomst van FBE, wordt verzocht om medewerking te verlenen aan monitoringsonderzoek naar besmettelijke veeziekten, dan wel ziekten die voor de mens gezondheidsrisico's kunnen geven, verleent zijn volledige medewerking aan dit onderzoek.
25. Jaarlijks wordt gerapporteerd over het gebruik van de vergunning. De rapportage is minstens een uitdraai uit het digitale faunaregistratiesysteem of volgens de gebruikelijke werkwijze van de FBE en bevat tenminste het aantal geschoten dieren onderverdeeld per geslacht en WBE. Deze jaarlijkse evaluatie wordt vóór 1 augustus 2026 digitaal bij natuurvergunning@flevoland.nl ingediend onder vermelding van het zaaknummer van de onderhavige vergunning.

BIJZONDERE OMSTANDIGHEID ZIEKE OF GEBREKKIGE DIEREN

26. De vergunning wordt tevens verleend voor afschot van reeën in verband met het uit het lijden verlossen van een ziek of gebrekkig ree:
- binnen het grondgebied van de FBE;
 - uitgevoerd door de jachthouder binnen de grenzen van zijn jachtveld;
 - jaarrond en ook buiten de reguliere afschotperiode.
27. Indien de vergunning wordt gebruikt voor het uit het lijden verlossen van een ziek of gebrekkig dier dient door de jachthouder binnen 24 uur na afschot een foto van het geschoten ree naar de Omgevingsdienst (handhaving@ofgv.nl) gestuurd te worden ter controle. Op de foto moet de verwonding/symptomen van de ziekte duidelijk zichtbaar zijn en de foto moet voorzien van tijd en locatie. Toezichthouders van de Omgevingsdienst kunnen aanwijzingen geven tot het fysiek tonen van het dier. Deze aanwijzingen dienen altijd te worden opgevolgd.

B. Motiverend besluit**B.1 De aanvraag**

Op 26 juni 2025 heeft de FBE een omgevingsvergunning aangevraagd voor een flora- en fauna-activiteit voor het opzettelijk doden met geweer of vangen van het ree, een diersoort genoemd in bijlage IX onder A, als bedoeld in art. 11.54 lid 1 en onder a van het Bal.

FBP

De vergunning is aangevraagd op grond van het op 1 juli 2025 door Gedeputeerde Staten (verder: GS) van Flevoland goedgekeurde Faunabeheerplan Ree 2025-2026 (verder: FBP Ree). Het FBP Ree valt onder de paraplu van het 'Faunabeheerplan 2024- 2028 Algemeen deel' dat op 6 september 2023 door GS is goedgekeurd. Het 'Faunabeheerplan 2024-2028 Algemeen deel' heeft daarmee nog steeds betrekking op deze aanvraag en dient mede ter onderbouwing ervan, voor zover FBP Ree niet afwijkt van dit algemene deel.

Belangen

1. Vergunning is aangevraagd voor het doden van reeën met geweer vanwege de volgende belangen:
2. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid (in dit geval verkeersveiligheid) of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
3. voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
4. ter voorkoming van ernstige schade aan bossen;
5. ter voorkoming van schade of overlast;
6. ter bescherming van wilde flora of fauna, of de instandhouding van natuurlijke habitats;

Periode en middelen

De vergunning wordt aangevraagd voor de beheerperiode vanaf dagtekening van dit besluit tot 1 april 2026. Er wordt onderscheid gemaakt in perioden waarbinnen het doden van reeën mag plaatsvinden:

- afschot wordt aangevraagd voor de mannelijke dieren gedurende de periode 1 maart tot en met 30 september.
- afschot van volwassen vrouwelijke dieren gedurende de periode 1 november tot en met 30 april;
- voorts wordt afschot aangevraagd voor vrouwelijke dieren tot twee jaar (smalree) alsmede kalveren gedurende de periode 1 november tot en met 31 mei.

Op genoemde perioden worden de volgende uitzonderingen aangevraagd;

- Voor zover het gaat om noodzakelijk afschot van zieke of gebrekkige dieren; jaarrond.

Verder is vergunning aangevraagd voor maatwerkvoorschriften voor:

- het doden van reeën met gebruikmaking van het kogelgeweer, met of zonder geluiddemper;
- gebruik van het geweer vanaf een uur voor zonsopgang tot en met een uur na zonsondergang. Voor de stadsbossen gedurende 24 uur per etmaal;
- gebruik van nachtzichtapparatuur (waaronder kunstlicht, restlichtkijker en warmtebeeld).

Voor een onderbouwing van de wettelijke belangen, het ontbreken van alternatieven voor afschot en een beschrijving van het ontbreken van een effect op de staat van instandhouding wordt verwezen naar de faunabeheerplannen, het 'Faunabeheerplan 2024-2028 Algemeen deel', het 'Faunabeheerplan Ree 2025-2028' en het 'Werkplan Reeënbeheer 2025-2026'.

De aanvraag is verder gebaseerd op het vormgeven van Adaptive Impact Management als beheervorm.

Adaptive impact management (verder: AIM)

Met het FBP Ree en de hieruit voortvloeiende aanvraag voor een vergunning voor het beheer van reeën wordt de overstap gemaakt naar het proces van AIM. Het doel van AIM in faunabeheer is om een duurzame balans te vinden tussen het behoud van dierpopulaties, het minimaliseren van conflicten met menselijke activiteiten en het bevorderen van biodiversiteit. Deze aanpak vraagt om samenwerking tussen belanghebbenden (verder: stakeholders) waarbij participatie en monitoring centraal staan.

Adaptief beheer is een proces dat vanwege het gestructureerd interactieve karakter flexibiliteit biedt bij het beheer van dierpopulaties, terwijl er sprake is van kennisleemtes en onzekerheden bij dat beheer.

De aanpassingen vinden plaats op basis van effectmonitoring en -evaluatie van diverse genomen beheermaatregelen, waaronder afschot van dieren. Als zodanig is er sprake een lerend proces.

Er is echter geen sprake van "trial and error" maar veeleer van "leren door te doen".

Adaptief beheer is als zodanig geen doel, maar een middel om het doel te bereiken. Bij adaptief beheer wordt gebruik gemaakt van een stappenplan bestaande uit een aantal te doorlopen stappen. Deze zijn uitgewerkt in hoofdstuk 7 van het FBP Ree.

In het FBP Ree worden de uitgangspunten voor het te voeren beheer en de aanpak van het AIM voor het ree verwoord. In voorbereiding van deze aanvraag is samen met een groep stakeholders het AIM-proces doorlopen en is, binnen het raamwerk dat het FBP Ree biedt, gezamenlijk een Werkplan Reeënbeheer voor seizoen 2025-2026 (verder: Werkplan Reeënbeheer) opgesteld waarin is opgenomen welke maatregelen zullen worden getroffen om de doelstellingen te bereiken.

Deze aanvraag ziet op het kunnen uitvoeren van een deel van de gekozen maatregelen, namelijk het plegen van afschot. Kenmerkend in dit Werkplan Reeënbeheer is dat afschot ten behoeve van maatschappelijke belangen als middel beperkt wordt toegepast, toegespitst op locaties waarvan wordt verwacht dat het ree onwenselijke maatschappelijke gevolgen zal hebben, of schade en overlast zal brengen. Afschot wordt toegepast als wordt verwacht dat alternatieve maatregelen geen of onvoldoende effect zal sorteren op het geformuleerde beheerdoel, bijvoorbeeld het borgen van de verkeersveiligheid. Monitoring van alle voorgenomen maatregelen zal duidelijkheid moeten brengen over de effectiviteit van de gekozen maatregelen. Op basis van de evaluatie van het Werkplan Reeënbeheer zal de FBE voor de komende jaren steeds per jaar een aanvraag indienen voor het mogen vangen, en/of doden van reeën.

Deze wijze van beheer is een trendbreuk met het verleden waarin steeds voor langdurige perioden afschot werd gevraagd over het grondgebied van de provincie ter bereiking van een bepaalde doelstand. In Nederland is met deze wijze van beheer nog geen ervaring opgedaan.

Stukken behorende bij de aanvraag

De volgende stukken zijn gebruikt voor de beoordeling van de aanvraag. Deze stukken maken onderdeel uit van de vergunning voor zover zij niet strijdig zijn met dit besluit en de bijbehorende voorschriften

Stukken gebruikt bij beoordeling aanvraag	Edocs nummer
Aanvraag vergunning	3415157
Faunabeheerplan ree 2025-2028	3409241
Faunabeheerplan 2024-2028, Algemeen deel	3158048
Werkplan reeënbeheer 2025-2026	3415179
Aanbevelingsrapport ter vermindering van aanrijdingen met reeën in Flevoland	3192085

B.2 Wettelijk kader Omgevingswet

Vergunning doden reeën en toegestane middelen

De Omgevingswet (Ow) en bijbehorende regelingen is het nationale wettelijke kader voor de toetsing van activiteiten, plannen, projecten en handelingen met mogelijke gevolgen voor de belangrijkste natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden en voor de soortenbescherming van in Nederland in het wild levende planten en dieren. De Ow kent drie beschermingsregimes, voor:

- de Vogelrichtlijnsoorten (artikel 11.37-11.40 Besluit activiteiten leefomgeving, verder: Bal);
- de Habitatrichtlijnsoorten (artikel 11.46-11.48 Bal);
- de Overige soorten (nationaal beschermd) (artikel 11.54 Bal).

Het ree is beschermd ingevolge art. 5.1 tweede lid Ow en valt onder het beschermingsregime van de categorie 'Overige soorten' (bijlage XI bij het Bal). Er geldt een wettelijk verbod op het opzettelijk doden of vangen van reeën, als daar geen omgevingsvergunning voor is verleend.

Vergunning om van het verbod op doden of vangen af te wijken kan worden verleend (art. 8.74l van het Bkl) indien:

- er is geen andere bevredigende oplossing voor handen;
- zij is nodig (minimaal een belang moet van toepassing zijn):
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang;
 - ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, industrieterreinen of begraafplaatsen;
 - ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, en
 - in het algemeen belang;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een vergunning als bedoeld in artikel 11.54, lid 1 onder a van het Bal in het kader van beheer en schadebestrijding wordt in beginsel verleend aan een FBE, die handelt overeenkomstig het daartoe vastgestelde en goedgekeurde FBP Ree (art. 11.63 Bal).

Aangewezen middelen

Op grond van 8.74 r lid 1 van het Bkl worden bij het verlenen van een vergunning, middelen aangewezen die voor het vangen en doden van de aldaar bedoelde dieren mogen worden gebruikt. In deze situatie worden als middel aangewezen het kogelgeweer, met of zonder geluiddemper. Daarnaast mag nachtzichtapparatuur (waaronder kunstlicht, restlichtkijker en warmtebeeld) worden gebruikt. Hiertoe wordt conform art. 11.31 van het Bal een maatwerkvoorschrift aan de vergunning verbonden waarbij wordt afgeweken van art. 11.79 lid 5 van het Bal.

Regels omtrent gebruik van het geweer

Bij maatwerkvoorschrift als bedoeld in art. 11.31 van het Bal staan wij het gebruik van het geweer, in afwijking van art. 11.83, lid 1 onder a van het Bal, toe vanaf een uur voor zonsopgang tot en met een uur na zonsondergang. Voor de stadsbossen geldt dat hier het geweer 24 uur per dag mag worden gebruikt.

Conclusie

Vergunning voor het duurzaam beheren van de populatie reeën op grond AIM kan worden verleend aan de FBE Flevoland, die handelt overeenkomstig het daartoe vastgestelde en goedgekeurde FBE Ree en het overgelegde Werkplan reeënbeheer 2025-2026.

Tevens wordt bij vergunningvoorschrift gebruik van het geweer toegestaan op afwijkende tijdstippen en wordt bij maatwerkvoorschrift het gebruik van middelen aan het geweer toegestaan.

Daar waar op grond van deze vergunning ook toestemming wordt verleend voor het gebruik van een geluiddemper op het geweer dient de uitvoerder/gemachtigde ook te beschikken over een toestemming op basis van de Wet Wapens en Munitie van de minister van Veiligheid en Justitie.

B.3 Beleid Provincie Flevoland

Omgevingsverordening Flevoland

In de Omgevingsverordening provincie Flevoland zijn door Provinciale Staten regels gesteld ter invulling van de taken die de Provincie Flevoland heeft, voortvloeiende uit de Omgevingswet. Met betrekking tot het Faunabeheerplan staan de regels hierover onder Titel 16.3 van de Omgevingsverordening.

Faunabeheerplannen

De uitvoering van de schadebestrijding, het populatiebeheer en de jacht moet plaatsvinden overeenkomstig het voor het betrokken gebied geldende faunabeheerplan, aldus art. 11.63 Bal. Het FBP Ree is op 1 juli 2025 goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Flevoland (verder: GS).

Het FBP Ree valt onder de paraplu van het 'Faunabeheerplan 2024- 2028 Algemeen deel' dat op 6 september 2023 door GS is goedgekeurd en heeft een duur van vier jaar. Zoals onder aanvraag aangegeven heeft het 'Faunabeheerplan 2024-2028 Algemeen deel' daarmee nog steeds betrekking op de aanvraag en dient mede ter onderbouwing ervan, voor zover FBP Ree niet afwijkt van dit algemene deel.

Naast dit 'Faunabeheerplan 2024-2028 Algemeen deel' gold het 'Faunabeheerplan Grotehoefdieren 2024-2028'. Het FBP Ree heeft het hoofdstuk ree uit het 'Faunabeheerplan Grote hoefdieren 2024-2028' vervangen.

B.4 Inhoudelijke beoordeling

Voorkomen ree in Flevoland

In de afgelopen halve eeuw is de reeënpopulatie in Nederland gegroeid van 5.000 naar zo'n 100.000, of meer. Deze toename is weerspiegeld in de uitbreiding van het verspreidingsgebied van het ree, dat nu in bijna heel Nederland in het wild voorkomt. Uit het FBP Ree volgt dat reeën in de provincie Flevoland voor het eerst zijn waargenomen in 1943; een jaar nadat de Noordoostpolder is drooggevalen worden daar de eerste reeën gezien. In 1960 wordt de stand in de Noordoostpolder geschat op 200 reeën. In het begin van de jaren zestig wordt de populatie in de Noordoostpolder al op 500 à 600 dieren geschat. Onbetwist is dat de soort het in Nederland en Flevoland goed doet en uit de jaarlijks systematisch volgens een vast protocol uitgevoerde tellingen blijkt dat de aantallen van dien aard zijn dat de soort in een gunstige staat van instandhouding verkeert.

Rol en bevoegdheid provincie

In art. 2.18 Ow worden specifieke taken van de provincies op het gebied van natuurbehoud nader beschreven. In dit artikel staan in onderdeel g de provinciale taken op het gebied van natuur. Provincies zijn verantwoordelijk voor het behoud of herstel van dier- en plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen, van hun biotopen en habitats, en van in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats, in overeenstemming met de internationaalrechtelijke verplichtingen. Naast deze opgave heeft de provincie Flevoland een taak om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten geen onevenredige schade of overlast veroorzaken aan economische of maatschappelijke belangen. Als dat zich wel voordoet dan kunnen GS een speciale omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit verlenen, als het noodzakelijk is om een beschermde soort te doden of te vangen. GS kunnen een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ter beperking van de omvang van een populatie verlenen. Deze optie is aan de orde als sprake is van een bovenmatige stand van de betrokken diersoorten, waardoor overlast of schade ontstaat.

Problemen rond het voorkomen van de ree

Het ree is een soort die in voldoende mate voorkomt binnen de provincie, zodat er geen behoefte is aan het treffen van actieve maatregelen die de stand van de soort bevorderen. Dat maakt dat er in beginsel meer ruimte is voor het nemen van een besluit om over te gaan tot toestemmingverlening voor het uitvoeren van een beheermethodiek op grond van AIM ten behoeve van maatschappelijke, of economische belangen.

A) Aanrijdingen

Dat aanrijdingen 'meer dan incidenteel' in een provincie voorkomen volgt ook uit het FBP Ree. Reeën staan erom bekend staan dat zij door plotseling de weg op te schieten de verkeersveiligheid in gevaar kunnen brengen. Met het in gevaar kunnen brengen van de verkeersveiligheid staat in beginsel vast dat sprake is van een groot maatschappelijk belang dat beheer rechtvaardigt, gezien de aard van het belang van de openbare veiligheid. Naast de toename van het ree, is ook het wegennetwerk uitgebreid. Ook hierdoor zijn botsingen tussen reeën en verkeer toegenomen. Naar schatting vinden jaarlijks ongeveer 10.000 aanrijdingen met een ree

plaats in Nederland. Ook in het vorige beheerplan was als doelstelling opgenomen om door het beheer van reeën het aantal aanrijdingen te verminderen. Uit de evaluatie van het beheerplan volgt dat het verminderen van het aantal aanrijdingen (doelstelling één) niet is gerealiseerd. Dit wil naar het oordeel van GS niet zeggen dat beheer voor dit doel zinloos is geweest: het is aannemelijk dat met minder afschot nog meer aanrijdingen zouden hebben plaatsgevonden. Uit onderzoek van [afgeschermd] volgt immers dat de kans op een aanrijding groter wordt, naarmate de populatie reeën groeit. In de afgelopen periode is dan ook een ontheffing verleend op basis van dit verband.¹

GS vindt het van belang te benadrukken dat iedere aanrijding, of dreiging van een aanrijding met een motorvoertuig met een hoefdier per definitie een aanmerkelijk risico oplevert voor de openbare veiligheid in het drukke wegverkeer. Gemiddeld genomen vindt iedere dag een aanrijding met het ree plaats in Flevoland. Een aanrijding met een hoefdier is een gebeurtenis, waarbij de kans op materiële schade groot is en de kans op letselschade afhankelijk van de situatie en het voertuig. Daarnaast heeft een aanrijding met een dier soms ook psychische gevolgen voor de inzittenden.

Om recht te doen aan de inspanningen om te komen tot vermindering van het aantal wildaanrijdingen en tevens te streven naar zo min mogelijk afschot van de beschermde soort heeft GS de ontwikkeling naar AIM als beheermethodiek gesteund.

B) Belemmering bossenverjonging

Tot 2050 wil provincie Flevoland zeker 1700 hectare (ha) extra bos aanleggen, met als ambitie 1200 ha in 2030. Provinciale Staten (PS) stelden in 2021 de Bossenstrategie vast. De provincie zoekt samen met haar partners en de omgeving op een slimme manier naar ruimte voor de aanleg van nieuw bos. De Provincie Flevoland werkt aan diverse manieren om deze nieuwe bossen te realiseren. Bijvoorbeeld door aanplant in bestaande natuurgebieden, het aanplanten in de vorm van landschapselementen, of het stimuleren van een nieuwe vorm van landbouw (agroforestry). Uit onderzoek blijkt dat reeën schade veroorzaken aan aanplant van bossen en daarmee in zekere zin een bedreiging vormen voor de uitvoering van de door de provincie gewenste bossenstrategie. Jonge aanplant van loofhout is aantrekkelijk voor wild. Schade ontstaat zowel door vegen als door vraat. De risico's van vraat- en veegschade zijn behoorlijk groot en kunnen resulteren in uitval van

jonge aanplant op grotere oppervlaktes. Ook dit is een reden om in het kader van AIM te proberen jonge aanplant te beschermen, waarbij ook afschot als instrument kan worden ingezet.

Doelstelling FBE Flevoland voor het beheer ree

De FBE Flevoland wil het beheer voor de beheerperiode 2024-2028 richten op duurzaam behoud van de populatie reeën in Flevoland en tijdens de uitvoering van het beheer focussen op knelpunten.

Primair is het beheer gericht op het voorkomen van aanrijdingen met reeën en het voorkomen van bosbouwschade als gevolg van het de verspreiding van reeën in Flevoland. Het doel is het verlagen van het aantal aanrijdingen ten opzichte van de vorige beheerperiode en vermindering van de schade aan bossen, in het belang van de verjonging van bossen. Voor zover het beheer actief ingrijpen in de populatie betreft, acht de FBE Flevoland afschot de meest effectieve methode en bevredigende oplossing.

Voor de verschillende belangen waarvoor de vergunning is aangevraagd zijn voor de duur van de vergunning in overleg met alle stakeholders doelen vastgesteld. Deze worden uitgebreid besproken in het Werkplan reeënbeheer 2025-2026, hoofdstuk 4. Het werkplan maakt onderdeel uit van dit besluit en is als bijlage bij de stukken gevoegd. GS kan zich vinden in de voorgestelde aanpak zoals verwoord in het werkplan.

¹ Groot Bruinderink, G.; 2010; Factoren bij aanrijdingen met wilde hoefdieren op de Veluwe; Alterra.

Verkeersveiligheid

Met betrekking de verkeersveiligheid is het doel om over de periode (circa 4 jaar) van het FBP ree het verminderen van het aantal aanrijdingen met reeën tot 80% van het aantal geregistreerde aanrijdingen met reeën in 2023, zijnde 389 stuks. In casu betekent dit een verlaging van het aantal aanrijdingen tot circa 310 stuks eind 2028. Deze verlaging zal progressief getrapt verlopen.

De verlaging zal getrapt worden bereikt: 1^e jaar 5% minder (i.c. 370 stuks), 2^e jaar 10% minder (i.c. 350 stuks), het 3^e jaar 15% minder (i.c. 330 stuks) en in 2028 uiteindelijk 20% minder (i.c. 310 stuks). Dit geldt voor alle wegbeheerders in heel Flevoland tezamen.

Voor het beheerseizoen 2025-2026 is het doel dus het aantal aanrijdingen met reeën met 5% te verminderen tot een maximum van 370 stuks.

Bosverjonging

Voor een goed functionerend en veerkrachtig bos is het nodig dat er jaarlijks voldoende bosareaal in verjonging wordt gebracht. Te veel vraat aan jonge bomen door het ree staat bosverjonging in de weg. Staatsbosbeheer hanteert daarvoor landelijk de richtlijn dat per jaar 1% van het bosareaal door middel van groepenkap of uitkap in verjonging wordt gebracht. Voor de gebieden van Staatsbosbeheer in de provincie Flevoland geldt dat over vier jaar 4% van het totale bosareaal in verjonging moet zijn in casu 400 hectare. De huidige aantallen reeën, en plaatselijk ook damhert en/of edelhert, voorkomen dat natuurlijke verjonging van deze soorten in voldoende mate van de grond komt. Een geslaagde en diverse bosverjonging is essentieel om de ambities en doelen voor vitale en veerkrachtige bossen van de Provinciale Bossenstrategie (Provincie Flevoland, 2021) te bereiken. Van belang is verder dat het hier een doelstelling voor de gebieden van Staatsbosbeheer betreft, de andere natuurbeherende organisaties (Flevo-landschap en Natuurmonumenten) hebben ieder geen doelstelling verwoord.

Wilde flora en fauna

Het belangrijkste natuurbostype (volgens de index natuur- en landschap) voor Flevoland is het haagbeuken en essenbos (N14.03). De potentieel natuurlijke vegetatie van het haagbeuk en essenbos komt niet tot ontwikkeling doordat kernsoorten door reeën worden weg gegeten.

Staatsbosbeheer heeft haar doelstelling met betrekking tot dit habitattype als volgt verwoord: op 31 december 2028 moet in 30% van de bosobjecten die als N14.03 op de kaart staan het aantal aangetroffen kwalificerende plantensoorten zijn toegenomen ten opzichte van de vorige monitoring. Daarnaast is het doel het aandeel van de boswilg in de natuurlijke bosverjonging te verhogen als waardplan voor beschermde vlinders. Met deze doelstelling in het achterhoofd wordt de populatieomvang van het ree teruggebracht. Verlaging van de stand voor de verjonging van bossen zal volgens het FBP Ree ook voldoende zijn om de bijbehorende ken- en doelsoorten van de bosgemeenschappen tot ontwikkeling te brengen.

Dierenwelzijn

De doelstelling van dierenwelzijn is het minimaliseren van ondraaglijk en uitzichtloos lijden van het ree. Het is de jachthouder toegestaan wanneer in zijn jachtveld een ree ondraaglijk én uitzichtloos lijdt, het dier uit zijn lijden te verlossen, ook buiten de reguliere afschotperiode.

Bij valwild (verkeersslachtoffers) is afschot toegestaan op basis van de Opdracht Wet natuurbescherming 'Opdracht afhandeling aangereden dieren', met kenmerk 3002760, aan door de FBE aangewezen personen om dieren uit hun lijden te kunnen verlossen na een aanrijding.

Afweging wettelijke belangen en beoordeling noodzaak tot ingrijpen

Reductie van omvang – en duurzaam beheer van de reeënpopulatie

De vergunningsaanvraag en het beoogde beheer van de reeënpopulaties in Flevoland heeft betrekking op het beperken van de populatieomvang. Een omgevingsvergunning kan alleen worden verleend indien er sprake is van één of meer van de wettelijke belangen zoals genoemd in art. 8.74l van het Bkl. De vergunning is aangevraagd voor een aantal belangen, deze worden hieronder verder toegelicht.

1. het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid (in dit geval verkeersveiligheid) of andere dwingende redenen van groot openbaar belang;
2. voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
3. ter voorkoming van ernstige schade aan bossen;
4. ter voorkoming van schade of overlast;
5. ter bescherming van wilde flora of fauna, of de instandhouding van natuurlijke habitats;

Het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid (in dit geval verkeersveiligheid) of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang

Dit belang wordt uitgewerkt in het FBP ree in hoofdstuk 5.1. Bij dit belang gaat het met name om de verkeersveiligheid. Bij reeën gaat het om een middelgroot hoefdier (gewicht 20-30 kg) dat tijdens een vlucht plotseling de weg oversteeft. Voor de directe schade bij een dergelijke aanrijding moet vanwege het kleinere formaat van dit dier gedacht worden aan materiële schade aan het betrokken voertuig en de dood of ernstige verwondingen voor het betrokken dier. Naast blikshade leidt een aanrijding met een ree nog tot veel andersoortige schade. Denk hierbij aan de kosten van valwildmedewerkers die het wild moeten afvoeren, het zweethondenteam dat zoekt naar gewonde reeën, het schoonmaken van de weg, vertraging van andere weggebruikers, de meldkamer die wordt ingeschakeld en hulpdiensten die moeten uitrukken. Deze werkzaamheden kunnen ook overlast veroorzaken voor overige weggebruikers. De vergunning wordt daarom mede verleend op basis van het wettelijk belang 'ter voorkoming van schade, of overlast'.

Een aanrijding met een hoefdier is een gebeurtenis, waarbij de kans op materiële schade groot is en de kans op letselschade afhankelijk is van de situatie en het voertuig. In tegenstelling tot het damhart of het edelhert zal er niet direct gevaar zijn voor de bestuurder; het ree is over het algemeen te klein om via de motorkap op de voorruit te belanden. Wel blijven gemotoriseerde tweewielers direct gevaar voor lijf en leden lopen vanwege de instabiliteit van het voertuig en het ontbreken van een beschermende kooiconstructie.

Indirect is er echter altijd het gevaar bij ieder voertuig dat de plotselinge aanwezigheid van het ree op of nabij de weg bij de weggebruiker(s) een onbeheerste uitwijkmanoeuvres uitlokt. Zeker in ons drukke wegverkeer. In bijlage 5 van het FBP ree is een lijst met voorbeelden opgenomen waarin aanrijdingen met het ree serieus letsel hebben veroorzaakt, al dan niet wegens het uitwijkgedrag van een weggebruiker. Tevens kan de schrik van de aanrijding ook psychische schade veroorzaken.

Uit het FBP ree blijkt dat de materiële schade bij een aanrijding met een dier in 2020 rond de € 1.000 euro ligt. Gegevens over specifiek bedragen bij aanrijdingen met ree zijn niet beschikbaar. Ook gegevens over psychische en/of lichamelijke schade zijn niet beschikbaar.

Voor de wegbeheerder betekenen aanrijdingen tussen ree en een motervoertuig altijd extra kosten. De provincie geeft aan per inzet ongeveer 2 uur bezig te zijn. Rijkswaterstaat geeft aan dat zij ongeveer 50 keer per jaar moeten uitrukken voor een aanrijding met een ree, de kosten hiervan zijn ongeveer € 10.000,- per jaar. Mocht het nodig zijn de rijbaan af te sluiten, dan zijn hiervan de kosten ongeveer € 5.000,- per incident. Dit komt in Flevoland niet vaak voor. Daarnaast heeft Rijkswaterstaat nog aanzienlijke kosten voor het onderhoud van faunavoorzieningen (zie FBP ree voor de specificering). Tot slot kost het afhandelen van wildaanrijdingen door het valwildteam van de FBE in 2023 minimaal € 29.175 excl. btw en kost het afhandelen door de meldkamer van de politie ook geld.

Figuur 3 uit het FBP ree. Aanrijdingen met reeën in Flevoland vanaf 2013

(Bron: 2013-2018: FBE Flevoland / 2019-2023: het faunaregistratiesysteem)

In het FBP ree valt te lezen dat op basis van de resultaten van het onderzoek naar de factoren bij aanrijdingen met wilde hoefdieren op de Veluwe en in de provincie Utrecht waarbij een relatie tussen de dichtheid aan dieren in een bepaald gebied en het aantal aanrijdingen met die dieren op de wegen in dat gebied wordt gevonden, wordt ook in Flevoland een dergelijke relatie verwacht. Uitgaande van objectief verifieerbare factoren is te onderbouwen dat als een populatie groter wordt, de kans op aanrijdingen toeneemt. Een ree heeft een bepaalde kans om aangereden te worden, en hoe meer reeën er zijn, hoe vaker die kans zal verwezenlijken. Dat geldt niet alleen voor Gelderland of Utrecht en het geldt niet alleen voor reeën. De dichtheid van reeën rond wegen verkleinen zal dus tot minder aanrijdingen leiden. Dit zal echter alleen gebeuren indien met maatregelen niet anderszins kan worden voorkomen dat aanrijdingen plaatsvinden.

Het voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren

Het is in incidentele gevallen nodig om individuele reeën door middel van afschot uit hun lijden te verlossen, bijvoorbeeld dieren die gewond zijn geraakt, ziek of verzwakt, waarbij sprake is van uitzichtloos én ondraaglijk lijden. Omdat dit gaat om incidentele gevallen, is een planmatige onderbouwing niet aan de orde. Hetzelfde geldt voor dieren die na een aanrijding gewond zijn geraakt. Het doel is uiteraard dat zo min mogelijk dieren gewond raken, een van de middelen hiervoor is het voorkomen van aanrijdingen met reeën, dat wordt met deze vergunning zoveel mogelijk getracht te bereiken.

Schade aan landbouwgewassen

In de aanvraag van de FBE Flevoland is voor dit belang geen Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd, omdat er geen sprake is van veelvuldig belangrijke schade. Dit besluit ziet dus ook niet op dit wettelijke belang.

Incidentele vergunning schade aan landbouw

Gedurende deze beheerperiode is het wel mogelijk een incidentele omgevingsvergunning voor een specifiek schadegeval aan landbouwgewassen aan te vragen, zoals beschreven in het Faunabeheerplan 2024- 2028 Algemeen deel. De agrariërs kunnen bij faunaschade een incidentele Omgevingsvergunning via de FBE aanvragen, in heel Flevoland, ook als het schadeperceel in een afschotzone valt.

Het indienen van een onderbouwde aanvraag met daarbij concrete schadegegevens levert een bijdrage aan de onderbouwing dat ree ook belangrijke schade aan de landbouwbelangen kan veroorzaken. De agrariër dient uiteraard wel preventieve maatregelen te treffen om verdere schade te voorkomen.

Bossen

Dit belang is uitgewerkt in hoofdstuk 5.2 van het FBP ree.

In de provincie zijn drie terreinbeherende organisaties actief: Staatsbosbeheer, Flevolandschap en Natuurmonumenten. Uit het FBP blijkt dat alleen Staatsbosbeheer problemen ervaart met de mate van bosverjonging. Flevolandschap en Natuurmonumenten kennen dit probleem niet, aangezien beiden geen productiedoelstelling hebben. De natuurlijke verjonging in de Flevolandse bossen wordt momenteel vooral gedomineerd door esdoorn en es, waarbij de laatste soort na een aantal jaren vaak sterft als gevolg van de essentaksterfte. Daarnaast bestaat de verjonging vooral uit de struiksoorten meidoorn, inlandse vogelkers en Spaanse aak. Andere gewenste mengboomsoorten verjongen zich van nature niet of nauwelijks. De potentie van natuurlijke verjonging van onder meer eik, beuk, haagbeuk, linde, zoete kers, boswilg en ratelpopulier is echter wel aanwezig; binnen wildwerende rasters of langs drukbelopen recreatiepaden wordt verjonging van deze soorten wel waargenomen. De huidige aantallen reeën, en plaatselijk ook damhert en/of edelhert, voorkomen dat natuurlijke verjonging van deze soorten in voldoende mate van de grond komt.

Dit is ook problematisch gezien de beleidsambities van de provincie Flevoland. Een geslaagde en diverse bosverjonging is essentieel om de ambities en doelen voor vitale en veerkrachtige bossen van de Provinciale Bossenstrategie (Provincie Flevoland, 2021) te bereiken. Het is bovendien de verwachting dat op grond van de Europese Natuurherstelverordening de inspanning om meer bossen aan te planten zullen worden vergroot.

Bij gebrek aan natuurlijke verjonging ten gevolge van een te hoge begrazingsdruk van ree (geheel Flevoland) en damhert (Horsterwold) wordt door Staatsbosbeheer jaarlijks op circa 100 hectare verjonging aangeplant. Naast plantkosten van €1.072.000 per jaar (aanschaf bomen, terreinvoorbereiding en planten) spendeert Staatsbosbeheer daarnaast ook jaarlijks €365.000 euro om de aanplant door middel van rasters, kokers of gaas te beschermen tegen wildvraat of veegschade. Redelijkerwijs kan niet van Staatsbosbeheer worden verwacht dat zij een grotere inspanning voor preventie van schade plegen, mede gezien de nadelige effecten voor andere bosbewoners van uitrasteren van bospercelen. Omdat bos ook kan worden gezien als natuurlijk habitat van het ree en bosverjonging kan worden beschouwd als een noodzakelijk natuurlijk proces binnen het ecosysteem, kan niet worden gesproken van incidentele schade, maar is sprake van structurele schade, die in dit geval mede wordt veroorzaakt door de relatief hoge stand van het ree. Dit wordt ook benadrukt doordat deze schade samenhangt met vraatschade aan andere te beschermen wilde flora, zoals hieronder zal worden toegelicht.

Ter bescherming van wilde flora of fauna, of de instandhouding van natuurlijke habitats;

Het belangrijkste natuurbostype (volgens de index natuur- en landschap) voor Flevoland is het haagbeuken- en essenbos (N14.03). Dit bostype kent een grote variëteit aan kwalificerende plantensoorten, die onder de huidige omstandigheden niet tot ontwikkeling komt doordat deze soorten door reeën worden weg gegeten. Er blijft dan een zogenoemde rompgemeenschap over: een sterk verarmde tot nauwelijks ontwikkelde gemeenschap en dat is niet wenselijk. Flevo-landschap en Natuurmonumenten hebben ieder geen doelstelling ten aanzien van dit belang verwoord.

Het voorkomen van schade of overlast;

De vergunning wordt ook verleend ten behoeve van het voorkomen van schade en overlast, maar slechts voor zover er sprake is van schade of overlast veroorzaakt in het kader van de verkeersveiligheid. Voor vormen van schade aan bossen, gewassen, of andere vormen van eigendom is een specifiek wettelijk daarop toegesneden belang van toepassing.

Andere bevredigende oplossingen

In het FBP Ree worden de uitgangspunten voor het te voeren beheer en de aanpak van het AIM voor het ree verwoord. GS kan zich vinden in de voorgestelde aanpak. In voorbereiding van deze aanvraag is samen met een groep stakeholders het AIM-proces doorlopen en is, binnen het raamwerk dat het FBP Ree biedt, gezamenlijk een Werkplan Reeënbeheer voor seizoen 2025-2026 (verder: Werkplan Reeënbeheer) opgesteld waarin is opgenomen welke maatregelen zullen worden getroffen om de doelstellingen te bereiken.

Deze aanvraag ziet op het kunnen uitvoeren van een deel van de gekozen maatregelen, namelijk het plegen van afschot. Kenmerkend in dit Werkplan Reeënbeheer 2025-2026 is dat afschot ten behoeve van maatschappelijke belangen als middel beperkt wordt toegepast, toegespitst op locaties waarvan wordt verwacht dat het ree onwenselijke maatschappelijke gevolgen zal hebben, of schade en overlast zal brengen. Afschot wordt toegepast als wordt verwacht dat alternatieve maatregelen geen of onvoldoende effect zal sorteren op het geformuleerde beheerdoel, bijvoorbeeld het borgen van de verkeersveiligheid. Monitoring van alle voorgenomen maatregelen zal duidelijkheid moeten brengen over de effectiviteit van de gekozen maatregelen. Op basis van de evaluatie van het Werkplan Reeënbeheer zal voor de komende jaren steeds per jaar een aanvraag worden ingediend voor het mogen vangen, of doden van reeën.

Alternatieven voor afschot m.b.t. het belang van de verkeersveiligheid

De vraag of er geen andere bevredigende oplossing bestaat dan afschot, moet worden afgezet tegen het doel van de ingreep. Het doel van deze omgevingsvergunning is het beperken van de populatieomvang reeën omwille van de verkeersveiligheid. Bij de beoordeling of geen andere bevredigende oplossing bestaat, mag ook de effectiviteit van een mogelijke andere oplossing worden betrokken. En niet alle alternatieve maatregelen hoeven getroffen te zijn, voordat wordt overgegaan tot het inzetten van afschot. Aannemelijk moet worden gemaakt dat andere maatregelen niet of onvoldoende tot het beoogde resultaat van minder aanrijdingen leiden of om andere redenen praktisch niet uitvoerbaar of wenselijk zijn.

In het FBP Ree is in bijlage 6 een lijst van “Irreële alternatieven voor afschot” opgenomen. Hier wordt ingegaan op uitrasteren van leefgebieden, het vangen en vervoeren van reeën en anticonceptie van het ree en wordt toegelicht waarom deze maatregelen niet of slechts beperkt mogelijk zijn.

In het mede aan dit besluit ten grondslag liggende “Aanbevelingsrapport ter vermindering van aanrijdingen met reeën in Flevoland” worden de voor- en nadelen van een aantal maatregelen benoemd. Zo is vermeld dat langs een aantal wegen in Flevoland rasters zijn geplaatst maar wordt ook overwogen dat rasters in grote aantallen niet wenselijk zijn, omdat ze het landschap versnipperen en ook andere (migrerende) diersoorten kunnen weren. Het aanleggen van een faunapassage is effectief maar brengt hoge kosten met zich en is niet altijd uitvoerbaar. Op basis van proeven zijn op meerdere trajecten wildreflectoren geplaatst die in eerste instantie effectief leken te zijn. Op dit moment is op die plekken toch weer een toename van het aantal aanrijdingen te zien, waarschijnlijk door gewinning door het ree. Ook worden in de voorjaarsperiode, waarin vooral in de schemerperiodes sprake is van meer overstekende reeën, matrixborden geplaatst om de weggebruikers alert te maken en wordt bij het inrichten van wegen rekening gehouden met aanpassing van de berm en waardoor het zicht op de dieren én op het naderend verkeer verbetert.

In het Werkplan Reeënbeheer 2025-2026 wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op mogelijke maatregelen die kunnen worden getroffen om de verkeersveiligheid te dienen in relatie tot overstekende reeën en is per verkeersknelpunt uitgewerkt welke andere maatregelen kunnen en zullen worden genomen, en waarom afschot noodzakelijk is, omdat alternatieven naar verwachting (nog) te kort schieten.

GS is van oordeel dat met deze aanpak in het kader van AIM een voortdurende inzet plaatsvindt op het vormgeven en toepassen van alternatieven voor afschot, maar dat vooralsnog afschot noodzakelijk blijft.

Alternatieven voor afschot m.b.t. schade aan bossen of flora

Aanplant en flora kan door middel van rasters, kokers of gaas worden beschermd tegen wildvraat of veegschade. Staatsbosbeheer heeft aangegeven dit in veel gevallen te blijven doen, maar deze preventie is

onvoldoende gebleken om voldoende bosverjonging te kunnen realiseren. Natuurlijke bosverjonging kan alleen worden gefaciliteerd door de begrazingsdruk te verminderen, omdat het in een koker of in het gaas zetten van jonge boompjes of plantjes ronduit ondoenlijk is. Aanplant kan deels worden uitgerasterd, maar rasteren heeft een negatief effect op meerdere soorten.

In het Werkplan Reeënbeheer 2025-2026 wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op mogelijke maatregelen die kunnen worden getroffen om schade aan bossen en flora te voorkomen. Conclusie is dat afschot noodzakelijk is, omdat alternatieven naar verwachting te kort schieten.

GS is van oordeel dat met deze aanpak in het kader van AIM een voortdurende inzet plaatsvindt op het vormgeven en toepassen van alternatieven voor afschot, maar dat vooralsnog afschot noodzakelijk blijft.

Alternatieven voor afschot bij aantasting dierenwelzijn (ondraaglijk lijden)

Het is in incidentele gevallen nodig om individuele reeën door middel van afschot uit hun lijden te verlossen, bijvoorbeeld dieren die gewond zijn geraakt of verzwakt, waarbij sprake is van uitzichtloos én ondraaglijk lijden. Gewonde reeën opvangen is ook vaak geen alternatief. Voor reeën geldt dat ze erg stressgevoelig zijn waardoor ze vaak onderhevig zijn aan capture myopathie (dood door de stress van het vangen). Dit alternatief voor afschot is geen reële optie.

Conclusie:

In de voorgaande beheerperiode is de beoogde doelstelling, het aantal aanrijdingen met reeën verminderen, niet gehaald. Dit vraagt om een herwaardering van het reewildbeheer in de provincie. Wanneer er geen afschot wordt uitgevoerd dan blijft het absolute aantal reeën in Flevoland stijgen.

Uit de registratie van de wildaanrijdingen volgt dat er een aantal duidelijke knelpunten zijn waar veel aanrijdingen met reeën plaatsvinden. Dit betreft ook provinciale wegen. Hier zal met name nagedacht moeten worden welke combinatie van maatregelen ter plaatse mogelijk zijn om de verkeersveiligheid te verbeteren. Door de FBE worden voorstellen gedaan in haar aanbevelingsrapport. Voor zover het gaat om provinciale wegen zal de provincie Flevoland waar mogelijk passende maatregelen nemen. Voor zover het gaat om wegen die onder de verantwoording van een gemeente vallen zal ook de betreffende gemeente worden verzocht de benodigde maatregelen te nemen. Een en ander voor zover dit om financiële of juridische redenen daadwerkelijk mogelijk is. Naast het treffen van zogenaamde preventieve middelen zien wij ook het belang in het terugbrengen van de omvang van de populatie reeën ter plaatse, in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, en meer in het bijzonder de verkeersveiligheid.

Gunstige staat van instandhouding

Voor de in het wild levende reeën in Nederland is de gunstige staat van instandhouding niet in het geding. Zowel de landelijke staat als ook provinciale staat van instandhouding van het ree is goed. Ook het beoogde beheer van de reeënpopulaties in Flevoland zal met zekerheid niet leiden tot afbreuk aan het streven de reeënpopulaties in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Zowel de landelijke staat als ook provinciale staat van instandhouding van het ree is goed.

Het uit te voeren beheer is niet langer aantalsgericht maar effectgericht. Om te zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van het ree in Flevoland niet significant negatief wordt aangetast, wordt een ondergrens voor het aantal reeën in de provincie Flevoland aangehouden waarbij de gunstige staat van instandhouding is geborgd. In een door [afgeschermd] (2001) uitgevoerd genetisch onderzoek aan reeën zijn ook reeën uit Flevoland bemonsterd en beoordeeld.

Evenals bij het eerder uitgevoerde onderzoek door [afgeschermd] (1998) bleek er van inteelt of genetische erosie geen sprake. Op basis van genetisch onderzoek aan reeën in Europa gaat [afgeschermd] uit van een minimum genetisch effectieve populatie van 50 dieren. In het FBP ree wordt op basis van het voorzorgsprincipe uitgegaan van een veiligheidsmarge van tienmaal de door [afgeschermd] genoemde minimale

populatiegrootte: 500 dieren. Zodra de populatie onder die grens raakt wordt het beheer op het ree gestaakt. Deze populatiegrootte wordt bepaald aan de hand van de voorjaarsstelling (MNA-telling) zoals protocollair omschreven door de Vereniging Het Ree. Op deze manier zal de gunstige staat van instandhouding nooit in het gevaar komen. Meer gegevens hierover zijn te vinden in hoofdstuk 4.5 van het FBP ree.

Monitoring en evaluatie

Monitoring

Monitoring is een essentieel onderdeel van AIM. Dit onderdeel is uitgewerkt in hoofdstuk 7 van het FBP ree. Monitoring zorgt ervoor dat beslissingen en interventies voortdurend worden geëvalueerd en aangepast op basis van nieuwe inzichten en veranderende omstandigheden. Op basis van de monitoring wordt er in het AIM-proces gestuurd. Derhalve wordt de omgevingsvergunning jaarlijks verleend.

Eens per kwartaal zal de FBE Flevoland de stakeholders bijeen roepen voor een overleg over het behalen van de doelen. Daarnaast vindt binnen de grofwildcommissie overleg plaats over het realiseren van het afschot.

Monitoring helpt te bepalen of de genomen maatregelen de gewenste effecten hebben. Als de resultaten afwijken van de doelen, kan worden bijgestuurd. Alleen door actuele en betrouwbare data te hebben kunnen de beste beslissingen worden genomen in bijsturing en wordt voorkomen dat tijd en energie wordt verspild aan ineffectieve maatregelen. De effecten die worden gevolgd zijn de invloeden van de verschillende maatregelen (al dan niet in combinatie met elkaar) op het aantal aanrijdingen, bosverjonging en de ontwikkeling van bosgemeenschappen.

De ingezette maatregelen voor 2025-2026 zijn volgens het werkplan:

- het plaatsen en/of herstellen van rasters (Waterlandse weg, Gooise weg, wellicht een deel van de Vollenhoverweg);
- crash signing (Spiekweg, Slingerweg);
- verlaging verkeerssnelheid (NOP, Lelystad);
- snelheidscontrole (Omgeving Kuinderbos, Blokzijlerweg, Oosterringweg, Banterweg, Schokkerringweg, Steenwijkerweg, Kadoelenweg, Vollenhoverweg);
- plaatsing silhouetten (locaties nog niet bekend);
- plaatsing wildwaarschuwingssystemen (Almere);
- bebording (Lelystad, zo mogelijk ook omgeving Kuinderbos, zo mogelijk omgeving Luttelgeest);
- communicatie (provincie, gemeente Lelystad en de FBE);
- Afschot binnen 1.000 meter zone langs A- en N-wegen - daar waar geen rasters staan, 500 meter langs bossen en in de (stads-)bossen

Deze maatregelen zullen door verschillende stakeholders worden gemonitord en vastgelegd:

Monitoring van:	Door:
Getroffen mitigerende maatregelen	Alle stakeholders, afschot in een registratiesysteem
Valwildregistratie	FBE, registratie in de applicatie
Bosverjonging	Staatsbosbeheer
Flora- en fauna (ken- en doelsoorten)	TBO's
Voorjaarsstelling ree (MNA-telling)	WBE-s onder auspiciën van de FBE Flevoland
Schade landbouwgewassen	Landbouw
Aanwijzen schadegevoelige percelen	Landbouw

Evaluatie

Onderdeel van het AIM-beheerproces is dat er jaarlijks voorafgaand aan het opstellen van de nieuwe werkplannen een evaluatie plaatsvindt. De FBE zal deze evaluatie uitvoeren. De monitoringsresultaten zijn hierbij van groot belang. Hier wordt gekeken of de doelen worden gehaald, de preventieve maatregelen worden ingezet en of ze werken en naar de effectiviteit van de beheerzones.

Gebruik geweer vanaf een uur voor zonsopgang tot en met een uur na zonsondergang

Vanwege de activiteit van reeën in het veld, die zich vooral in de schemerperioden rond zonsopgang en zonsondergang afspeelt, nemen we in de vergunning een maatwerkvoorschrift op voor het gebruik van het geweer in de periode van een uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang. Zo kan efficiënter gebruik worden gemaakt van de vergunning en kan het te behalen afschotdoel beter worden behaald. Voor de stadsbossen geldt dat we daar afschot 24 uur per dag toestaan. In de stadsbossen geldt dat de recreatieve druk van bezoekers overdag het moeilijk maakt veilig en doeltreffend afschot te kunnen plegen, vandaar dat het nodig is hier ook in de nachtelijke uren zo nodig afschot te plegen.

B.5 Conclusie

Op basis van voorgaande concluderen we dat de gevraagde vergunning verleend kan worden.

C. Kennisgeving en afschriften

Dit besluit zal conform artikel 3:42 tweede lid van de Algemene wet Bestuursrecht worden gepubliceerd op de website van de Provincie Flevoland.

Een afschrift van dit besluit wordt verzonden aan de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- & Vechtstreek.

D. Bezwaar en ondertekening

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na datum van verzending van deze brief schriftelijk bij ons bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend te zijn en voorzien van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar.

Nadere informatie over de bezwaarprocedure treft u aan in het hierna volgende informatieblad.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
namens deze,
Manager expertiseteam Natuur

Bijlage 1 Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bezwaar

Tegen onze besluiten kunt u op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na datum van verzending ervan bij ons schriftelijk bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend en voorzien te zijn van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. U dient het bezwaar in op onze website <https://www.flevoland.nl/loket/loketoverview/bezwaar-tegen-beslissing-provincie-6365>

Verzoek om voorlopige voorziening

Wanneer u van mening bent dat, in afwachting van de behandeling van uw bezwaarschrift, een voorlopige voorziening moet worden getroffen, kunt u een verzoek daartoe indienen bij de voorzieningenrechter. Het adres is Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, voorlopige voorzieningen, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Uw verzoek om voorlopige voorziening wordt pas in behandeling genomen wanneer u griffierecht heeft betaald. De rechtbank laat u weten hoe hoog het griffierecht is en op welke wijze u dit kunt overmaken.

Overslaan van de bezwaarschriftenprocedure

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kunt u in uw bezwaarschrift aangeven dat u de bezwaarschriftenprocedure wilt overslaan en rechtstreeks in beroep wilt gaan bij de bestuursrechter. In artikel 7:1 a tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat wij een dergelijk verzoek in ieder geval moeten afwijzen wanneer: A) het bezwaarschrift is gericht tegen het niet op tijd nemen van een besluit. B) tegen het besluit door een andere belanghebbende ook een ander bezwaarschrift is ingediend waarin zo'n verzoek niet is gedaan en dit bezwaarschrift ontvankelijk is.

Wij stemmen alleen in met het verzoek om de bezwaarschriftenprocedure over te slaan, wanneer de zaak daarvoor geschikt is. Wanneer dit het geval is, zenden wij het bezwaarschrift door aan de bevoegde rechter.

Proceskostenvergoeding

Tot slot wijzen wij u er nog op dat u op grond van artikel 7:15, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht bij ons – voordat wij een besluit hebben genomen op uw bezwaarschrift – een verzoek kunt indienen om de kosten die u redelijkerwijs in verband met de behandeling van uw bezwaarschrift moet maken, te vergoeden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om kosten van rechtsbijstand, kosten van een getuige/deskundige; reis- en verblijfkosten, kosten van uittreksels uit openbare registers, telefoongesprekken. Bij het indienen van zo'n verzoek moet u het bedrag van de vergoeding aangeven en stukken overleggen waaruit blijkt dat u deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. Bij het besluit dat wij op het bezwaarschrift nemen, wordt tegelijkertijd een besluit genomen op een ingediend verzoek om vergoeding van de kosten.

Bijlage 2 Bijlage 2: Kaarten van de stadsbossen in Flevoland

Stadsbossen van Urk

Stadsbossen van Lelystad

Stadsbossen van Almere

Stadsbossen van Biddinghuizen

Stadsbossen van Swifterband

Stadsbossen van Dronten